

ΓΚΑΙΤΕ

ΦΑΟΥΣΤ

(Μέρος II πρ. V' στ. 9356 κ.έ.)

[Όταν ή Έλένη οδηγημένη από τή Φορκύδα έφωγε από τὸ παλάτι τοῦ Μενέλαου, ἀπὸ τή Σπάρτη, μὲ τὶς Τρωαδιτοπούλες σκλάβες τῆς (τὸ χορὸ) καὶ μὲ τρόπο ὑπερφυσικὰ ἔφτασε στὸ κάστρο τοῦ Φάουστ, στὴν Ἀρκαδία, ὁ Φάουστ δὲν τῆς ἔκαμε τὴν ὑποδοχὴ πὸν ἤθελε καὶ πὸν τῆς ταίριαζε· γιατί ὁ Λυγκέας, ὁ πυργοφύλακας, μόλις ἀντίκρουσε ἀπὸ μακριὰ τὴν ἐξαισία ὁμορφιά, θαμπώθηκε, τᾶχασε καὶ δὲν μπόρεσε ν' ἀναγγεῖλει τὸν ἐρχομὸ τῆς. Στὴν ἀπολογία τοῦ ὁ Λυγκέας μιλεῖ σὲ στίχους διμοικιατῆχτους (ὁ Λ. ἀντιπροσωπεύει τὴ μεσαιωνικὴ γερμανικὴ ἐρωτικὴ ποίηση). Γιὰ τὴν Έλένη (τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ ποίηση) ἡ ρίμα εἶναι κάτι πρωτόγνωστο καὶ ζητεῖ τὴν ἐξήγησὴ τῆς ἀπὸ τὸ Φάουστ στὴν ἀρχὴ τοῦ κομματιοῦ, πὸν δίνουμε παρακάτω.]

Έλένη (στὸ Φάουστ). Νὰ σοῦ μιλήσω ἐπιθυμῶ, μὰ ἀνέβα
ἔδω στὸ πλάι μου! Ὁ ἄδειος θρόνος κραῖζει
τὸν κύριο καὶ ἀσφαλίξει τὸ δικό μου.

Φάουστ. Νὰ γονατίσω μπρὸς σου ἄφησε πρῶτα,
ὦ δόσποινα· τῆς ἀφοσίωσής μου
δέξου τὴν προσφορά· τὸ χέρι στρέψε,
πὸν πλάι σου μ' ἀνυψώνει, νὰ φιλήσω.
Δῶσ' μου τὸ κῆρος γιὰ συνάρχοντά σου
στὸ ἀπέραντό σου κράτος· σ' ἐμὲ θᾶβρεις,
τὸν ἕνα, λάτρη, φύλακα, ὑπηρέτη!

Έλένη. Λογιῶν - λογιῶν θάματ' ἀκούω καὶ βλέπω.
Ξαφνίζομαι, πολλὰ ἔχω νὰ ρωτήσω.
Μὰ πές μου πρῶτα πῶς παράξενα ἔτσι
χτυποῖσε καὶ γλυκὰ τ' ἀνθρώπου ὁ λόγος.
Ὁ ἕνας ἦχος, θαρρεῖς, τὸν ἄλλον σμίγει
καὶ ὅταν στὴν ἀκοὴ μιὰ λέξη φτάσει,
ἔρχεται ἄλλη τὴν πρώτη νὰ χαϊδέψει.

Φάουστ. Σ' ἀρέσει κιόλα ἡ μιλισιὰ τῶν λαῶν μας ;
Καὶ τὸ τραγοῦδι τότε θὰ σ' εὐφράνει,
ψυχὴ καὶ αὐτιά βαθιὰ θὰ σοῦ μαγέψει.

Μὰ πὶὸ καλὰ 'ναι εὐτὺς νὰ γυμναστοῦμε·
ὁ διάλογος τὸ φέρνει μοναχὸς του.

Ἑλένη. Μάθε κ' ἐμένα τέτοια ὄραία μιλισιά.

Φάουστ. Ἀπλὸ 'ναι, πρέπει νὰ πηγάξει ἀπ' τὴν καρδιά.
Κι ὅταν τὸ στήθος ἀπ' τὸν πόθο πλημμυρᾷ,
γυρεύεις κάποιον.—

Ἑλένη. νὰ μοιράσεις τὴ χαρά.

Φάουστ. Τὸ χιτὸς καὶ τ' αὔριο τότε ὁ νοὺς τὸ λησμονεῖ
κ' εἶν' εὐτυχία μας.

Ἑλένη. μόνο ἢ ὦρα ἢ τωρινή!

Φάουστ. Ἔχουμε κείνη θησαυρό, τιμὲς καὶ πλοῦτο.
μὰ τὴ σφραγίδα βάζει ποιὸς;

Ἑλένη (δείχνοντας τὸ χέρι της). Τὸ χέρι ἐτοῦτο.

Χορὸς. Ποιὸς μπορεῖ νὰ κακοπάρει
τὴ φίλια, ποὺ ἡ κυρά μας
δείχνει στὸν πυργοδεσπότη;
Εἴμασι' αἰχμάλωτες, ὁμολογήστε το,
ὅπως δὰ τόσες φηρὲς ἀπ' τὴ μέρα,
ποῦπεσε ἡ δύστηχη Τροία μας
καὶ ποὺ χαμένε: γυρνᾷμε
σὲ πολυπλάνητους δρόμους.

Οἱ γυναῖκες, ποὺ ἔχουν μάθει
στῶν ἀντρῶνε τὴν ἀγάπη,
δὲ διαλένε, μὰ γνωρίζουν.
Κι ὅπως σ' ὄραιους βοσκοὺς χρυσομάλληδες,
σὰ τραγομάλληδες δίνουν σατύρους,
ὅπως τὸ φέρον ἢ περίστασι,
ὅμοιο δικαίωμ' ἀπάνω
σὰ μεστωμένα τους μέλη.

Ὅλο καὶ πᾶνε σιμότερα
ὁ ἕνας στὸν ἄλλο ἀγκουμπώντας·
ὦμο στὸν ὦμο καὶ γόνα στὸ γόνα,
χέρι στὸ χέρι λικνίζονται ἀπάνω
στὸ μαλακό,
τὸν ὀλόλαμπρο θρόνο.
Μπρὸς τοῦ λαοῦ δὲ διστάζουν

- οἱ βασιλιάδες τὰ μάτια
τῆς μυστικῆς τους χαρῆς
νὰ ξεσκεπάζουν ἀδιάφοροι.
- Ἐλενη.** Μακριὰ σὰ νάμαι νιώθω καὶ κοντὰ ὅμως πάλι
καὶ «νά με!» λέω μονάχο μὲ χαρὰ μεγάλη.
- Φάουστ.** Ἡ ἀναπνοή μου πιάνεται, μιλῶ μὲ κόπο·
εἶν' ὄνειρο ὅξω ἀπὸ καιρὸ κι ὅξω ἀπὸ τόπο.
- Ἐλένη.** Σὰ νάχω νέα ζωὴ μαζί καὶ περασμένη·
σ' ἐσὲ τὸν ἀγνωστο πιστή, σφιχτὰ ἐνωμένη.
- Φάουστ.** Τύχη πρωτάκουστη! Μὴ θέλεις νὰ ἐρευνηθεῖς·
τῆ ζωῆ, κι ἂν εἶναι μιὰ στιγμὴ, χρέος νὰ τῆ ζήσεις.
- Φορκύδα.** (μπαίνοντας ὀρμητικὰ).
Στὴ φυλλάδα συλλαβίζετε
τῆς ἀγάπης, παιρνιδίζετε
κ' ἐρωτόλογα σκορπίζετε,
μὰ γιὰ τέτοια δὲν εἶν' ὦρα.
Ἡ καταστροφή σιμὰ 'ναί·
ἄκου! οἱ σάλπιγγες ἄχᾶνε
καὶ πλακῶνει μιὰ ἄγρια μπόρα.
Πλήθος κατ' αὐτὰ τὰ μέρη
ὁ Μενέλαος φέρνει ἀσκέρι
καὶ θάρχισαι τὸ λεπίδι.
Σὺν τοῦ Δηίφοβου, τὴν ὄψη
φρίκη! θὰ σοῦ πετσοκόψει
καὶ ἡ κυρὰ θὰ σοῦ βγει ξεῖδι.
Τὸ ψιλικολοῖ θὰ πιάσει
τοῦτο δῶ, νὰ τὸ κρεμάσει·
στὸ βωμὸ προσμένει ἀπέκει
κοφτερὸ γι' αὐτὴ πελέκι.
- Φάουστ.** Ἀδιάκριτη χαλάστρα! μοῦρχεσαι ὀληρή·
δὲ θέλω φασαρία καὶ σιδὸν κίντυνο.
Ἀπὸ μαντάτο θλιβερὸ κι ὁ πιθμορφος
μαντατοφόρος ἀσκημίζει· ἀσκημη εἶσὺ,
κακὰ μαντάτα φέρνεις μόνο μὲ χαρά.
Ἀλλὰ δὲ θὰ σοῦ στρέξει τούτῃ τῆ φορὰ·
μὲ κούφια ἀνάσαι τὸν ἀέρα τάραζε.
Κίντυνος δὲν ὑπάρχει, μὰ κι ὁ κίντυνος

μιὰ μάταιη μόνο θὰ φαινόταν ἀπειλή.

(Σινιάλα, κανονίες ἀπὸ τοὺς πύργους, σάλπιγγες καὶ σήμαντρα, πολεμικὴ μουσικὴ, παρέλαση μεγάλης στρατιωτικῆς δυνάμεως).

Φάουστ.

Τῶν ἡρώων τὸν ἀχώριστο χορὸ
τὸ μάτι σου ἐδὼ τώρα θάγναντέψει,
τὴν εὐνοια τῶν ὠραίων ἀξίζει αὐτὸς
μόνο, ποῦν' ἄξιος νὰ τίς διαφεντέψει.

(Στοὺς στρατηγούς, ποὺ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὶς κολῶνες καὶ ζυγώνουνε.)

Μὲ ὄρμη συγκρατημένη καὶ βουβή,
ποῦ σίγουρα τὴ νίκη αὐτὴ σᾶς δίνει,
ἔσεῖς, λεβέντες τῆς Ἀνατολῆς
καὶ τοῦ Βορρῆ καμαρωμένοι κρῖνοι.

Μὲς στ' ἀτσάλι ντυμένοι κι ἀστραπόζωστοι,
αὐτοί, ποὺ μπρὸς τοὺς λύγισαν ρηγάτα,
καθὼς περιπατοῦνε τρέμει ἡ γῆς
καὶ μιὰ βροντὴ τοὺς ἀκολουθάει στὴ στράτα.

Πρωτόβγαμε στὴν Πύλο. Ὁ γέρο - Νέστορας
δὲ βρίσκεται σ' ἐκεῖνα πιά τὰ μέρη
καὶ τοὺς μικροὺς βασιλικοὺς δεσμοὺς
τοὺς σύντριψε τ' ἀδέσμευτο τ' ἀσκέρι.

Τὸ Μενέλαο στὴ θάλασσα μακριὰ
διώξτε ἀτ' τὰ τείχη τοῦτα· ἐκεῖ ἄς γυρῶζει,
καρτέρια ἄς στήνει, ἄς κλέβει· ἡ κλίση του
κ' ἡ Μοῖρα τέτοια ζωὴ τοῦ προορίζει.

Χαιρετισμὸ σᾶς δίνω, στρατηγοί·
εἶν' ὀρισμὸς τῆς ρήγισσας. Ἐκεῖνη
τὴν κοιλάδα κρατεῖ καὶ τὸ βουνό
κι ὅ,τι ἄλλο κέρδος τύχει, σᾶς τ' ἀφήνει.

Στὴν Κόρινθο τοὺς κόρφους, Γερμανέ,
νὰ ὀχρῶσεις ἐσὺ, νὰ προστατέψεις!
Τὴν Ἀργολίδα στήσε ἐσὺ τρανή,
Νορμανέ, καὶ τὰ πέλαα νὰ παστρέψεις.

Σ' ἐσένα δίνει, Γότθε, νὰ φυλάξ
τὴν Ἀχαΐα, ποῦν' ὄλο καὶ φαράγγι·
τὴ Μεσσηνία νὰ πάρουν κληρο οἱ Σάξωνες
στὴν Ἀλιδα νὰ πᾶνε πέρα οἱ φράγκοι.

Ἦσυχα ἐκεῖ θὰ κατοικεῖτε, στρέφοντες
πρὸς τὰ ἔξω τῆς ὁρμῆς τ' ἀστροπελέκι·
μὰ τῆς Σπάρτης ὁ θρόνος πάνω ἀπ' ὄλους σας,
ἔδρα παλιὰ τῆς ρήγισσας, θὰ στέκει.

Τὴ χῶρ' αὐτὴ, παραδίδεισο σωστό,
ἀφήνει ἐσεῖς νὰ τὴν καρπολογάτε·
δικαίωμα, ἐπικύρωση καὶ φῶς
στὰ πόδια τῆς μὲ θάρρος θὰ ζητᾶτε.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ

Τὸ *ψιλικολί*, τὶς κοπέλλες τοῦ χοροῦ.

Ὅ,τι ἄλλο κέρδος τὸνχει σὲς τ' ἀφήνει, κατὰ τὸ φεουδαλικὸ σύστημα· τὸ παρακάτω μοῖρασμα τοῦ Μοριᾶ ἔχει γιὰ βάση ἱστορικὴ τὴ φραγκοκρατία στὴν Ἑλλάδα τοῦ Β, αἰῶνα, χωρὶς ὁμως νὰ συμφωνοῦνε καὶ τὰ καθέκαστα μὲ τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα. Σ.

ΣΤΟ ΒΥΡΩΝΑ

Ἄλλοι ἄς πανηγυρίζουνε κι ἄς τραγουδοῦν ἐκεῖνον
ποῦ εἶταν τῶν Ἀγγλων ὁ βλαστός κ' ἡ δόξα τῶν Ἑλλήνων·
ἄλλοι ἄς διαβάζουν κι ἄς τιμοῦν τὰ θεῖα ποιήματά του
ποῦ σὲ χρυσὴ κιθάρα
τοὺς πόνους ξανασιάνανε ποῦ καίγαν τὴν καρδιά του
καὶ τίναζαν τῆς Ἀθηνᾶς τὴ φοβερὴ κατάρα. . .

Τὸν ἀγαπῶ γιατί εἶτανε γραφτὸς μὲ τὸ κοντύλι
κ' εἶταν σὰ νὰ τὸν σκάλισε κἄποιου Φειδία σμίλη
καὶ σὰν εἰκόνα Ραφαήλ καὶ σὰ Θεός Ἀρχαῖος
καὶ εἶταν ὡς ἔρωτας γλυκὸς κι ὡς Ἄδωνις ὠραῖος
καὶ ἤθελα ὀμπρὸς στὰ πόδια του νὰ γονατίσω σκλάβη
γιὰ νὰ μὲ κάψῃ ἀχόρταγα τῆς ὁμορφιάς του ἢ λάβα.

ΛΙΑΔΗ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ - ΙΑΚΩΒΙΑΔΗ